

Björn á Heygum er: hefur tú kunnað teg so mikið við málið, at tú hefur eitt haldgott grundarlag at gera tína avgjördu niðurstøður? Hevur tú tosað við lim- imar í samráðingamevnd- ini og hoyrt teirra áskoð- an, áðrenn tú fór út í bløðini við hesum sprengimáli. Byggir av- gerð tykkara at fáa tað við í samgonguskjalið eisini á vegleiðing og ráðgeving?

Og Björn á Heygum! Hevur tú lisið teir mongu dómarnar, sum Haagdóm- stólin hefur felt í málum í sambandi við líknandi marknatrætur? Hevði tú gjørt tað, so áttu tú eisini at vitað, at dómstólin í fleiri førum er gingin burtur frá miðlinjuprinsippinum og heldur brúkar aðrar grundgevingar fyri at seta markið. Hetta er hent í dómi millum Malta og Libya, í dómi millum Frak- land og Kanada um oyggjarnar St. Pierre og Miquelon og lutvíst eisini í dóminum millum Dan- mark og Noreg við- víkjandi Jan Maien og Grønland. Eru tað hesir dómarnar, sum hava sannført teg um, at tað hefur skund at fara til Haag, sær hefur tú lisið illa upp á.

Brúk fyri góðum fólki at samráðast

Eg haldi, at Arni Olafson og føroyska samráðing- arnevndin hefur víst sera gott hegni og skil í sinum samráðingartaktikki. Sjálvandi veit eg ikki, hvat fyrigongur við sam- ráðingarborðið, men tað hann hefur úttalað seg um alment haldi eg vera skilagóð tala.

Vit hava brúk fyri monnum í slíkum týðandi samráðingum, sum brúka sín sunna fornuft og hava royndir. Monnum, sum ikki leypa á leistum, hvørja ferð onkur polit- ikari rópar upp ella leggur trýst á teir. Monnum, sum ikki bara hugsa um løtu- vinning og um at kunna ávísar eitt skjótt úrslit. Monnum, sum hava tol og ikki leypa framav.

Tað er eftir míni meti- ng ikki ein spurningur um at koma til eitt úrslit so skjótt sum gjørligt Björn á Heygum. Hevði tú kunnað teg meira um hetta mál so vísti tú eisini, at orsökarnar til at føroyingar fyri nøkrum árum síðani tosaðu um at fáa eina skjóta loysn fyrst og fremst var tann, at vit bóru ótta fyri, at stóru oljufeløgini fóru ikki at vísa føroyska økinum nakran ans, soleingi ó- semja var um markið. Hetta er nú munandi broytt. Nú er olja staðfest

við markið. Nú eru kann- ingar í gongd við Føroyar, og nú standa øll olju- feløgini og bíða í spenn- ingi eftir seismiska tilfar- inum. Hóast ein óloyst marknatræta er óheppin, so er áhugin nú so stórusur fyri føroyska økinum sum heild, at vit væl kunnu liva við ikki at fara til Haag í stundini. At marknasurningurin ikki er loystur er ikki longur nøkur forðing fyri, at oljufeløgini vilja gera fløgur her hjá okkum.

Hastverk er lastverk

Og hví tá leika so í Björn á Heygum? Hastverk er lastverk sigur orðatakið. Tað kann eisini vera at vit koma at sanna tað í hesum máli, um Björn á Heygum fær sín vilja og fær málið til Haag. Western ger kanningar í løtuni. Lat teir sleppa at koma við tilfari og hvør veit, kanska heita tilfar vísir, at tað finnst mong onnur øki enn um- stríddu økið við markið, sum kunnu hava áhuga. Kanska Sandoyarbanksi, kanska økini norðan fyri eru eins áhugaverð, og tá nýttist okkum ikki eina her og nú loysn við bretar um markið við Hetlands- rennuna. Tá kann hon væl bíða.

Eftir míni meting ger tú sama stóra mistak sum so nógvir føroyskir politikarar og vinnulívs- menn hava gjørt gjøgnum tíðirnar, nevniliga hetta: alt ov sjáldan at seta seg niður, útvega sær upplýs- ingar, kunna seg við støð- una og umhugsa hana - nei tað skal henda her og nú, kosta hvat tað kosta vil.

Henda tín útbasunerang í bæði Dimmu og í sam- gonguskali er nettup slík her og nú loysn. Heldur áttu tú at havt lurtað eftir orðunum hjá Árna Olaf- syni um, at vit skulu heldur hava eina góða loysn enn eina skjóta loysn. Og tá alir samráð- ingarmøguleikar ikki eru úttømdir - er tað einki minni enn ein vanlukka, tá tú alment og fullkomiliga óneyðugt fer í "kríggi" við bæði samráðingarnevnd og bretar.

Bretar provokeraðir at fara til Haag?

Hvør veit, kanska bretar nú - eftir at teir hava lisið smgonguskjalið og tín úttali - halda, at nú er einki at tosa um meira og tí fara til Haag? Og hvør sigur, at hetta er tað besta fyri okkum júst nú! Jú tað sigur Björn á Heygum. Men hvat byggir hann hetta á? Hvønn sakkunn- leika hefur hann tosað við sum kann undirbyggja orð hansara um, at fáast

Hildið verður fast um, at verandi fiskimark eisini er undirgrundarmark kring-
oyggjarnar, har fiskimørk hjá øðrum londum renna saman við tað føroyska.
Marknasurningurin við bretar verður loystur.

Brotið í samgonguskjalinum um marknatrætuna

samráðingarnar ikki frá hondini nú, so fara vit til Haag!

Vit hava bruk fyri sterkum og upplýstum politikarum - og politikarum, sum hava eina meining og tora at standa við hana. Men vit hava so sanniliga eisini brúk fyri politikarum, sum

samráðingar og leggið taktikk saman við teimum, áðrenn tit fara út í fjøl- miðlarnar og binda tykk- um fastar til eina so av- gjörda støðu, at hon kann forkoma einum góðum samráðingarsliti.

Tað skal ikki vera nak- ar ivi um, at undirritaði heldur tað vera rætt av

fram við hesum samráð- ingum. Kanska tvørtur- ímóti. Oljufeløgini eru framvegis sera áhugað fyri okkara øki. Western er í gongd við sítt arbeiði. Og hvørki bretar ella føroyingar hava heldur gjørt sær endaliga greitt, hvør vinnur meira og tapir meira við at fara til Haag.

Nú samgongan hefur felt niður í samgonguskjalið, at fiskimark skal vera undirgrundarmark er væl ikki so nógv at samráðast um munnu bretar hugsa og kanska hava teir longu sent málið til Haag. Her bretska samráðingarnevndin.

hugsa seg um, áðrenn teir leggja seg út í eitt so álvarsligt mál sum marknatrætuna. Orðini og vendingarnar diplomati, at duga sær hógv og situa- tionsfornemmi eru ikki spröttin úr ongum. Tey eru tvørturímóti partur av tí reiðskapi - tí førmingi, sum einhvør politikari eigur at hava liggjandi fremst í skjáttuni, hvørja ferð hann úttalar seg um mál, sum hava so stóran týðning fyri samfelagið. Eitt skeivt orð á skeivum stað kann nevniliga vera til óbótligan skaða fyri sama samfelag politikarin annars er valdur at tæna.

Latlið teir sam- ráðast viðari

Björn á Heygum og restin av samgonguni: latlið vera við at seta kilar í samráð- ingarnar. Tosið heldur við teir menn, sum færa hesar

føroyingum at royna at sannføra bretar um, at miðlinjan eigur at vera markið Men eitt er hvat verður skrivað í odda- greinum og hvat vit journalistar halda. Eitt annað er hvat teir menn og tær kvinnur, sum skulu til at stýra landinum og helst umsita hetta týðandi málsøki fara út við alment - í eina støðu, har júst samráðingar í trúnaði eru so umráðandi. Eg fari heldur ikki at geva Tór- móði Dahl, hvørs skrivning eg annars havi stóra virðing fyri, rætt, tá hann í bløðunum tekur undir við Björn á Heygum.

Gevið telnum frið at samráðast

Eg fari at siga sum Árni: betri er eitt gott úrslit enn eitt skjótt. Enn hava vit so einki mist við at halda

Vit vita tað ikki. Og so leingi tað ikki oyðileggur nakað fyri okkum at bíða, hava vit ongan skund. Bíðitíðin kann kanska koma væl við í síðsta enda.

Björn á Heygum tosar so eisini um hevd: at bretar fara at kunna brúka sín fund og virksemd við markið sum grundgeving fyri at kunna krevja nakað av tí føroyska økinum. Hesum trúgvi eg ikki. Tí eitt er teirra øki. Annað er okkara. Nú eru vit so eisini famir í gongd. Tað kann vera at olja sprýkur upp úr føroysku undir- grundini um ikki so mong ár. Tá hava vit eisini eitt virksemd at vísa á. Tað er tí mín sannføring, at vit hava meira at vinna við at halda fram við somu sam- ráðingum enn at tvinga málið til Haag. Tað kann vera, at vit koma væl frá

eini rættarsak. Tað øvugta kann eisini henda. Tað kann eisini vera, at vit fáa eitt enn betri úrslit við samráðingum. Tað er m.a. hetta, sum verandi sam- ráðingar skulu kunna klár- leggja fyri okkum. Og slíkt krevur sína tús.

Samgongan eigur at ansa sær í hesum álvars- máli og ikki leggja upp til hasardspæl við okkara undirgrund. Hon má fyri

Guds skyld ikki misbrúka hetta mál í eina innanhýsis politiskari tælvng. Sitandi lögmaður hefur alla tíðina sagt, at partapolitikur má ikki koma í undirgrundar- málið. Tað er tað alt ov álvarsligt til. Ístaðin eigur hetta mál at verða mett sum ein tvørpolitisk mál, sum skal loysast í sátt og semju av einum samdum løgtingi.

Ábyrgdarleyst

Nú at gera markna- spurningin til eitt stør- politiskt tjakevni og royna at spæla við musklunum mótvægis bretum er einki minni enn ábyrgdarleyst. Tann linja, sum Björn á Heygum hefur lagt í hesum máli, boðar so sanniliga ikki frá góðum.

Vandi er á ferð, um tað verður spælt ping pong við undirgrundini eisini. Tað hava vit alt ov mong dømi um á øðrum økjum. Tað lovar heldur ikki gott, verður víðgerðin og umrøðan av hesum máli symptomatisk fyri annað arbeiði í samgonguni.

Størsta styrki okkara í marknatratuni við bretar hefur higartil verið hon, at vit hava staðið saman og stuðlað okkara samráðing- arnevnd. Og at eingin polit- isk uppblending hefur verið.

Hetta átti sambands- tingmaðurin Björn á Heygum at lagt sær í geyma. Men kanska tað longu er ov seint. Kanska er vanlukkan longu hend. Og kanska hava bretar longu latið brævhjálvan aftur og sent hann til Haag - provokeraðir av einum eftir mínum tykki óbún- um og illa upplýstum pol- itikara sum Björn á Heygum. Er hetta hansara politiska sveinaroynd so er hann dumpaður og tað við lægsta karakteri.

Jan Müller